Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΌΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (έκτο τμήμα)

της 12ης Μαΐου 2021 *

«Προδικαστική παραπομπή – Ίση μεταχείριση μεταξύ ανδρών και γυναικών σε θέματα κοινωνικής ασφάλισης – Οδηγία 79/7/ΕΟΚ – Άρθρο 4, παράγραφος 1 – Διάκριση λόγω φύλου – Εθνική ρύθμιση που προβλέπει τη χορήγηση προσαύξησης σύνταξης λόγω μητρότητας στις γυναίκες που έχουν αποκτήσει ορισμένο αριθμό τέκνων – Εξαίρεση από την εν λόγω προσαύξηση σύνταξης των γυναικών που έχουν ζητήσει να συνταξιοδοτηθούν πρόωρα – Πεδίο εφαρμογής της οδηγίας 79/7/ΕΟΚ»

Στην υπόθεση C-130/20,

με αντικείμενο αίτηση προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, που υπέβαλε το Juzgado de lo Social nº 3 de Barcelona (πρωτοβάθμιο δικαστήριο εργατικών και κοινωνικοασφαλιστικών διαφορών αριθ. 3 Βαρκελώνης, Ισπανία), με απόφαση της 4ης Μαρτίου 2020, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 9 Μαρτίου 2020, στο πλαίσιο της δίκης

YJ

κατά

Instituto Nacional de la Seguridad Social (INSS),

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (έκτο τμήμα),

συγκείμενο από τους L. Bay Larsen, πρόεδρο τμήματος, C. Toader και M. Safjan (εισηγητή), δικαστές,

γενική εισαγγελέας: J. Kokott

γραμματέας: A. Calot Escobar

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

– η YJ, εκπροσωπούμενη από την L. Ripoll Sans, abogada,

– το Instituto Nacional de la Seguridad Social (INSS), εκπροσωπούμενο από τον A. R. Trillo García και την P. García Perea,

* Γλώσσα διαδικασίας: η ισπανική.

– η Ισπανική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από την M. J. Ruiz Sánchez,

– η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από τις C. Valero και I. Galindo Martín,

κατόπιν της αποφάσεως που έλαβε, αφού άκουσε τη γενική εισαγγελέα, να εκδικάσει την υπόθεση χωρίς ανάπτυξη προτάσεων,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ερμηνεία του άρθρου 4, παράγραφος 1, της οδηγίας 79/7/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 19ης Δεκεμβρίου 1978, περί της προοδευτικής εφαρμογής της αρχής της ίσης μεταχειρίσεως μεταξύ ανδρών και γυναικών σε θέματα κοινωνικής ασφαλίσεως (ΕΕ ειδ. έκδ. 05/003, σ. 160).

2 Η αίτηση αυτή υποβλήθηκε στο πλαίσιο ένδικης διαφοράς μεταξύ της YJ και του Instituto Nacional de la Seguridad Social (Εθνικού Ιδρύματος Κοινωνικής Ασφάλισης, Ισπανία) (στο εξής: INSS), σχετικά με την άρνηση του δευτέρου να χορηγήσει στην YJ προσαύξηση λόγω μητρότητας στο πλαίσιο της πρόωρης συνταξιοδότησής της.

Το νομικό πλαίσιο

Το δίκαιο της Ένωσης

3 Η πρώτη και η δεύτερη αιτιολογική σκέψη της οδηγίας 79/7 έχουν ως εξής:

«[εκτιμώντας] ότι το άρθρο 1 παράγραφος 2 της οδηγίας 76/207/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 9ης Φεβρουαρίου 1976 “περί της ίσης μεταχειρίσεως μεταξύ ανδρών και γυναικών, όσον αφορά την πρόσβαση σε απασχόληση, την επαγγελματική εκπαίδευση και προώθηση και τις συνθήκες εργασίας” [(ΕΕ ειδ. έκδ. 05/002, σ. 70)], προβλέπει ότι το Συμβούλιο [των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων], προκειμένου να εξασφαλίσει την προοδευτική εφαρμογή της αρχής της ίσης μεταχειρίσεως σε θέματα κοινωνικής ασφαλίσεως, θα εκδώσει κατόπιν προτάσεως της Επιτροπής [των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων], διατάξεις που θα καθορίζουν ιδίως το περιεχόμενο, την έκταση και τον τρόπο εφαρμογής της αρχής αυτής· ότι η συνθήκη [ΕΟΚ] δεν έχει προβλέψει τις ειδικές εξουσίες που απαιτούνται για το σκοπό αυτόν·

ότι η αρχή της ίσης μεταχειρίσεως σε θέματα κοινωνικής ασφαλίσεως πρέπει να εφαρμοσθεί καταρχήν στα νομικά συστήματα που εξασφαλίζουν προστασία από τους κινδύνους ασθενείας, αναπηρίας, γήρατος, εργατικού ατυχήματος, επαγγελματικής ασθενείας και ανεργίας, καθώς και στις διατάξεις που αφορούν την κοινωνική πρόνοια κατά το μέτρο που προορίζονται να συμπληρώσουν ή να υποκαταστήσουν τα προαναφερθέντα συστήματα».

4 Το άρθρο 1 της ως άνω οδηγίας ορίζει τα εξής:

«Η παρούσα οδηγία αποσκοπεί στην προοδευτική εφαρμογή, στον τομέα της κοινωνικής ασφαλίσεως και των άλλων στοιχείων κοινωνικής προστασίας που προβλέπεται στο άρθρο 3, της αρχής της ίσης

μεταχειρίσεως μεταξύ ανδρών και γυναικών σε θέματα κοινωνικής ασφαλίσεως, η οποία καλείται στο εξής "αρχή της ίσης μεταχειρίσεως".»

5 Το άρθρο 4 της εν λόγω οδηγίας έχει ως εξής:

«1. Η αρχή της ίσης μεταχειρίσεως συνεπάγεται την απουσία κάθε διακρίσεως που βασίζεται στο φύλο, είτε άμεσα είτε έμμεσα, σε συσχετισμό ιδίως με την οικογενειακή κατάσταση και ιδιαίτερα όσον αφορά:

– το πεδίο εφαρμογής των συστημάτων και τους όρους πρόσβασης στα συστήματα αυτά,

– την υποχρέωση καταβολής εισφορών και τον υπολογισμό των εισφορών,

– τον υπολογισμό των παροχών, συμπεριλαμβανομένων των προσαυξήσεων λόγω συζύγου και προστατευομένου προσώπου και τις προϋποθέσεις διαρκείας και διατηρήσεως του δικαιώματος επί των παροχών.

2. Η αρχή της ίσης μεταχειρίσεως δεν θίγει τις διατάξεις περί προστασίας της γυναίκας λόγω μητρότητος.»

6 Το άρθρο 7, παράγραφος 1, της ίδιας οδηγίας έχει ως εξής:

«Η παρούσα οδηγία δεν θίγει την ευχέρεια που έχουν τα κράτη μέλη να αποκλείουν από το πεδίο εφαρμογής της:

α) τον καθορισμό της ηλικίας συνταξιοδοτήσεως για τη χορήγηση συντάξεων γήρατος και συντάξεων εν γένει και τις συνέπειες που είναι δυνατό να προκύψουν για άλλες παροχές·

β) τα πλεονεκτήματα που παρέχονται επί ασφαλίσεως γήρατος στα πρόσωπα που έχουν αναθρέψει τέκνα. Την απόκτηση δικαιωμάτων επί παροχών μετά από περιόδους διακοπής της εργασίας, λόγω μορφώσεως των τέκνων·

[…]».

Το ισπανικό δίκαιο

7 Το άρθρο 60 του Ley General de la Seguridad Social (γενικού νόμου περί κοινωνικής ασφάλισης), όπως κωδικοποιήθηκε και εγκρίθηκε με το Real Decreto Legislativo 8/2015 por el que se aprueba el texto refundido de la Ley General de la Seguridad Social (βασιλικό νομοθετικό διάταγμα 8/2015, για την έγκριση του αναθεωρημένου κειμένου του γενικού νόμου περί κοινωνικής ασφάλισης), της 30ής Οκτωβρίου 2015 (BOE αριθ. 261 της 31ης Οκτωβρίου 2015, σ. 103291) (στο εξής: LGSS), που φέρει τον τίτλο «Προσαύξηση λόγω μητρότητας στις ανταποδοτικές συντάξεις του συστήματος κοινωνικής ασφάλισης», έχει ως εξής:

«1. Λόγω της δημογραφικής συνεισφοράς τους στο σύστημα κοινωνικής ασφάλισης, χορηγείται προσαύξηση της σύνταξης στις γυναίκες που έχουν αποκτήσει φυσικά ή θετά τέκνα και δικαιούνται στο πλαίσιο οποιουδήποτε καθεστώτος του συστήματος κοινωνικής ασφάλισης ανταποδοτική σύνταξη λόγω γήρατος, χηρείας ή μόνιμης ανικανότητας προς εργασία.

Το ποσό της προσαύξησης αυτής, το οποίο έχει, από κάθε άποψη, τη νομική φύση ανταποδοτικής σύνταξης που χορηγείται από το Δημόσιο, προκύπτει από το γινόμενο του πολλαπλασιασμού του αρχικού ποσού των εν λόγω συντάξεων επί ορισμένο ποσοστό που συναρτάται προς τον αριθμό των τέκνων με βάση την ακόλουθη κλίμακα:

a) στην περίπτωση δύο τέκνων: 5 %.

b) στην περίπτωση τριών τέκνων: 10 %.

c) στην περίπτωση τεσσάρων ή περισσοτέρων τέκνων: 15 %.

Για να κριθεί αν υφίσταται δικαίωμα χορήγησης προσαύξησης και για τον υπολογισμό του ποσού της προσαύξησης λαμβάνονται υπόψη μόνον τα τέκνα που γεννήθηκαν ή υιοθετήθηκαν πριν από την επέλευση της γενεσιουργού αιτίας της οικείας σύνταξης.

2. Σε περίπτωση που το ποσό της αρχικώς εκκαθαρισθείσας σύνταξης υπερβαίνει το όριο που καθορίζεται στο άρθρο 57 προτού εφαρμοστεί η προσαύξηση, το άθροισμα της σύνταξης και της προσαύξησης δεν μπορεί να υπερβαίνει το ως άνω όριο προσαυξημένο κατά το 50 % της αναλογούσας προσαύξησης.

Ομοίως, αν το ποσό της εκκαθαρισθείσας σύνταξης φθάνει το όριο που καθορίζεται στο άρθρο 57 με εφαρμογή μόνον ενός μέρους της προσαύξησης, η ενδιαφερόμενη δικαιούται επιπλέον το 50 % του μέρους της προσαύξησης το οποίο υπερβαίνει το ισχύον κατά τη συγκεκριμένη χρονική στιγμή ανώτατο όριο.

Στις περιπτώσεις που για άλλους λόγους είναι δυνατόν να προβλεφθεί, με νομοθετική διάταξη ή κανονιστική απόφαση, υπέρβαση του ανωτάτου ορίου, η προσαύξηση υπολογίζεται σύμφωνα με την παρούσα παράγραφο, λαμβάνοντας υπόψη ως αρχικό ποσό της σύνταξης το ποσό του ισχύοντος κατά τη συγκεκριμένη χρονική στιγμή ανωτάτου ορίου.

Αν η σύνταξη επί της οποίας πρέπει να εφαρμοστεί προσαύξηση προκύπτει βάσει συνυπολογισμού περιόδων ασφάλισης prorata temporis κατ' εφαρμογήν διεθνών ρυθμίσεων, η προσαύξηση υπολογίζεται επί του προκύπτοντος θεωρητικού ποσού της σύνταξης και στο αποτέλεσμα του ως άνω υπολογισμού εφαρμόζεται το κατάλληλο ποσοστό.

[…]

4. Η προσαύξηση της σύνταξης δεν εφαρμόζεται σε περίπτωση εθελούσιας πρόωρης συνταξιοδότησης της ενδιαφερομένης ή σε περίπτωση μερικής συνταξιοδότησης, οι οποίες προβλέπονται, αντιστοίχως, στα άρθρα 208 και 215.

Ωστόσο, σε περίπτωση μετάβασης από μερική σε πλήρη συνταξιοδότηση, χορηγείται η κατάλληλη προσαύξηση σύνταξης, άπαξ και συμπληρωθεί η απαιτούμενη ηλικία.

[…]»

8 Το άρθρο 208 του LGSS, που φέρει τον τίτλο «Εθελούσια πρόωρη συνταξιοδότηση του ενδιαφερομένου», ορίζει τα εξής:

«1. Η πρόσβαση του ενδιαφερομένου στην εθελούσια πρόωρη συνταξιοδότηση υπόκειται στις ακόλουθες προϋποθέσεις:

a) Να έχει συμπληρώσει ηλικία που δεν υπολείπεται κατά περισσότερο από δύο έτη της προβλεπόμενης ανά περίπτωση ηλικίας σύμφωνα με το άρθρο 205, παράγραφος 1, στοιχείο a, χωρίς εφαρμογή συναφώς των συντελεστών μείωσης που προβλέπονται στο άρθρο 206.

b) Να αποδεικνύει τη συμπλήρωση περιόδου πραγματικής καταβολής εισφορών τουλάχιστον 35 ετών, χωρίς να συνυπολογίζεται συναφώς το τμήμα που αναλογεί σε επιδόματα εορτών και αδείας. Αποκλειστικώς για τον σκοπό αυτό, λαμβάνεται υπόψη μόνον η διάρκεια της υποχρεωτικής στρατιωτικής θητείας ή της εναλλακτικής κοινωνικής θητείας, μέχρι ανωτάτου ορίου ενός έτους.

c) Εφόσον πληρούνται οι γενικές και ειδικές προϋποθέσεις της εν λόγω μορφής συνταξιοδότησης, το καταβλητέο ποσό της σύνταξης πρέπει να υπερβαίνει το ποσό της κατώτατης σύνταξης που θα εδικαιούτο ο ενδιαφερόμενος βάσει της οικογενειακής του κατάστασης κατά τη συμπλήρωση του εξηκοστού πέμπτου έτους της ηλικίας του. Σε αντίθετη περίπτωση, δεν είναι δυνατή η πρόσβαση στο συγκεκριμένο είδος πρόωρης συνταξιοδότησης.

[…]»

Η διαφορά της κύριας δίκης και το προδικαστικό ερώτημα

9 Με απόφαση του INSS της 11ης Δεκεμβρίου 2017, η YJ, κατ' αίτησή της, συνταξιοδοτήθηκε πρόωρα και της χορηγήθηκε σύνταξη με ισχύ από 4 Δεκεμβρίου 2017. Κατά της αποφάσεως αυτής, η YJ άσκησε διοικητική ένσταση, υποστηρίζοντας ότι, από τη στιγμή που είχε αποκτήσει τρία τέκνα, το INSS έπρεπε να της είχε χορηγήσει την προσαύξηση σύνταξης λόγω μητρότητας κατ' άρθρο 60 του LGSS.

10 Κατόπιν απόρριψης της διοικητικής ένστασης από το INSS, με απόφαση της 9ης Μαΐου 2018, για τον λόγο ότι η προσαύξηση σύνταξης λόγω μητρότητας δεν είχε εφαρμογή στην περίπτωση που η ενδιαφερόμενη είχε επιλέξει να συνταξιοδοτηθεί πρόωρα, η YJ προσέφυγε ενώπιον του Juzgado de lo Social nº 3 de Barcelona (πρωτοβάθμιου δικαστηρίου εργατικών και κοινωνικοασφαλιστικών διαφορών αριθ. 3 Βαρκελώνης, Ισπανία). Ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου υποστηρίζει, κατ' ουσίαν, ότι το άρθρο 60 του LGSS οδηγεί σε διακρίσεις εις βάρος των γυναικών οι οποίες, για τον λόγο ότι επέλεξαν να συνταξιοδοτηθούν πρόωρα, δεν δικαιούνται την εν λόγω προσαύξηση σύνταξης λόγω μητρότητας.

11 Το αιτούν δικαστήριο υπενθυμίζει ότι, με την απόφαση της 12ης Δεκεμβρίου 2019, Instituto Nacional de la Seguridad Social (Προσαύξηση σύνταξης για τις μητέρες) (C-450/18, EU:C:2019:1075), το Δικαστήριο έκρινε ότι το άρθρο 60 του LGSS, το οποίο δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής ούτε της εξαίρεσης του άρθρου 4, παράγραφος 2, της οδηγίας 79/7 ούτε της εξαίρεσης του άρθρου 7, παράγραφος 1, στοιχείο β', της ίδιας οδηγίας, συνιστά άμεση διάκριση λόγω φύλου που απαγορεύεται από την εν λόγω οδηγία.

12 Το αιτούν δικαστήριο προσθέτει ότι δεν έχει λόγο να μην εφαρμόσει κατ' αναλογίαν τη συλλογιστική που υιοθέτησε το Δικαστήριο στην ως άνω απόφαση ως προς γυναίκες που τελούν όλες στην ίδια κατάσταση, ανεξάρτητα από τον τρόπο και το χρονικό σημείο πρόσβασης στο καθεστώς συνταξιοδότησης για το οποίο ισχύει η ίδια προσαύξηση σύνταξης λόγω μητρότητας.

13 Ειδικότερα, το αιτούν δικαστήριο προβληματίζεται για το αν το καθεστώς του άρθρου 60 του LGSS, κατά το οποίο οι γυναίκες οι οποίες, όπως η YJ, επιλέγουν να συνταξιοδοτηθούν πρόωρα εξαιρούνται από το προβλεπόμενο στο άρθρο αυτό ευεργέτημα της προσαύξησης σύνταξης λόγω μητρότητας, σε αντίθεση με εκείνες που συνταξιοδοτούνται στη νόμιμη ηλικία ή που συνταξιοδοτούνται πρόωρα λόγω της δραστηριότητας που ασκούσαν κατά τη διάρκεια του επαγγελματικού βίου τους, λόγω αναπηρίας ή κατόπιν παύσης της δραστηριότητάς τους κατά την περίοδο αμέσως πριν τη συνταξιοδότηση για λόγους για τους οποίους δεν ευθύνονται οι ίδιες, είναι σύμφωνη με την αρχή του δικαίου της Ένωσης που εγγυάται την υπό ευρεία έννοια ίση μεταχείριση, δηλαδή την ίση μεταχείριση μεταξύ ανδρών και γυναικών αλλά και μεταξύ γυναικών, και διερωτάται μήπως το καθεστώς αυτό στοιχειοθετεί κατά τον τρόπο αυτό άμεση διάκριση κατά την έννοια της οδηγίας 79/7.

14 Υπό τις συνθήκες αυτές, το Juzgado de lo Social nº 3 de Barcelona (πρωτοβάθμιο δικαστήριο εργατικών και κοινωνικοασφαλιστικών διαφορών αριθ. 3 Βαρκελώνης) αποφάσισε να αναστείλει τη διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο το ακόλουθο προδικαστικό ερώτημα:

«Μπορεί να θεωρηθεί ότι συνιστά άμεση διάκριση κατά την έννοια της οδηγίας 79/7 κανονιστική ρύθμιση όπως το άρθρο 60, παράγραφος 4, του [LGSS], που εξαιρεί από τη χορήγηση προσαύξησης σύνταξης λόγω μητρότητας τις γυναίκες οι οποίες συνταξιοδοτούνται πρόωρα εθελουσίως, κατ' αντιδιαστολή προς εκείνες οι οποίες συνταξιοδοτούνται στη νόμιμη ηλικία συνταξιοδότησης ή που συνταξιοδοτούνται μεν πρόωρα αλλά για λόγους αναγόμενους στη δραστηριότητα που ασκούσαν κατά τη διάρκεια του επαγγελματικού βίου τους, σε αναπηρία ή σε παύση της εργασίας τους πριν από τη συνταξιοδότησή τους για λόγους για τους οποίους δεν ευθύνονται οι ίδιες;»

Επί του προδικαστικού ερωτήματος

15 Καταρχάς, επισημαίνεται ότι, στην αίτηση προδικαστικής αποφάσεως, το αιτούν δικαστήριο παραπέμπει γενικώς στην οδηγία 79/7 χωρίς να αναφέρει τη διάταξη ή τις διατάξεις της οδηγίας των οποίων ζητεί την ερμηνεία.

16 Πάντως, τόσο από τη διατύπωση του υποβληθέντος ερωτήματος όσο και από τις διευκρινίσεις που παρέσχε το αιτούν δικαστήριο στην αίτηση προδικαστικής αποφάσεως προκύπτει ότι σκοπός του ερωτήματος αυτού είναι, στην πραγματικότητα, να διευκρινιστεί αν υπάρχει άμεση διάκριση λόγω φύλου κατά την έννοια της οδηγίας 79/7, η οποία απαγορεύεται από το άρθρο 4, παράγραφος 1, της ως άνω οδηγίας, το οποίο ορίζει ότι η αρχή της ίσης μεταχείρισης μεταξύ ανδρών και γυναικών σε θέματα κοινωνικής ασφάλισης συνεπάγεται την απουσία κάθε διακρίσεως που βασίζεται στο φύλο, είτε άμεσα είτε έμμεσα, σε συσχετισμό ιδίως με την οικογενειακή κατάσταση του ενδιαφερομένου.

17 Συναφώς, υπενθυμίζεται ότι, κατά πάγια νομολογία, εναπόκειται στο Δικαστήριο, στο πλαίσιο της διαδικασίας συνεργασίας με τα εθνικά δικαστήρια την οποία θεσπίζει το άρθρο 267 ΣΛΕΕ, να δώσει στο αιτούν δικαστήριο χρήσιμη απάντηση που να του παρέχει τη δυνατότητα επιλύσεως της διαφοράς της οποίας έχει επιληφθεί και, υπό το πρίσμα αυτό, το Δικαστήριο μπορεί να

αναδιατυπώσει, εφόσον είναι αναγκαίο, τα ερωτήματα που του έχουν υποβληθεί (απόφαση της 3ης Μαρτίου 2020, Gómez del Moral Guasch, C-125/18, EU:C:2020:138, σκέψη 27 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

18 Επομένως, προκειμένου να δοθεί χρήσιμη απάντηση στο αιτούν δικαστήριο, πρέπει να θεωρηθεί ότι με το υποβληθέν ερώτημα ζητείται, κατ' ουσίαν, να διευκρινιστεί αν το άρθρο 4, παράγραφος 1, της οδηγίας 79/7 έχει την έννοια ότι αντιτίθεται σε εθνική ρύθμιση η οποία προβλέπει, υπέρ των γυναικών που έχουν αποκτήσει τουλάχιστον δύο βιολογικά ή θετά τέκνα, τη χορήγηση προσαύξησης σύνταξης λόγω μητρότητας σε περίπτωση συνταξιοδότησης στη νόμιμη ηλικία ή σε περίπτωση πρόωρης συνταξιοδότησης για ορισμένους λόγους που προβλέπει ο νόμος, αλλά όχι σε περίπτωση εθελούσιας πρόωρης συνταξιοδότησης της ενδιαφερομένης.

19 Συναφώς, υπενθυμίζεται ότι «άμεση διάκριση λόγω φύλου» κατά την έννοια του άρθρου 4, παράγραφος 1, της οδηγίας 79/7 πρέπει να θεωρηθεί ότι στοιχειοθετείται όταν ένα πρόσωπο υφίσταται, για λόγους φύλου, μεταχείριση λιγότερο ευνοϊκή από αυτήν που υφίσταται, υπέστη ή θα υφίστατο ένα άλλο πρόσωπο σε ανάλογη κατάσταση [απόφαση της 26ης Ιουνίου 2018, MB (Αλλαγή φύλου και σύνταξη γήρατος), C-451/16, EU:C:2018:492, σκέψη 34]. Επομένως, για να μπορεί μια άμεση διάκριση να «βασίζεται στο φύλο», πρέπει ορισμένο πρόσωπο να υφίσταται δυσμενή μεταχείριση για τον λόγο ότι ανήκει στο ανδρικό ή στο γυναικείο φύλο.

20 Υπογραμμίζεται επιπλέον ότι, με βάση τον τίτλο της καθώς και το άρθρο της 1, σε συνδυασμό με την πρώτη και τη δεύτερη αιτιολογική σκέψη της, η οδηγία 79/7 αποσκοπεί στην προοδευτική εφαρμογή της αρχής της ίσης μεταχείρισης μεταξύ ανδρών και γυναικών σε θέματα κοινωνικής ασφάλισης. Εξάλλου, από την ονομασία που καθορίζεται κατά σύμβαση στο άρθρο 1 της οδηγίας αποδεικνύεται ότι ο όρος «αρχή της ίσης μεταχείρισης» που χρησιμοποιείται στο υπόλοιπο κείμενο της οδηγίας πρέπει να εκλαμβάνεται ως σύντομος τρόπος παράθεσης της «αρχής της ίσης μεταχείρισης μεταξύ ανδρών και γυναικών σε θέματα κοινωνικής ασφάλισης».

21 Κατά συνέπεια, η κατ' άρθρο 4, παράγραφος 1, της οδηγίας 79/7 έννοια της «διακρίσεως που βασίζεται στο φύλο» μπορεί να αφορά μόνον τις περιπτώσεις διακρίσεως μεταξύ ανδρών και γυναικών εργαζομένων.

22 Υπό τις συνθήκες αυτές, το άρθρο 4, παράγραφος 1, της οδηγίας 79/7 δεν μπορεί να εκλαμβάνεται ως διάταξη του δικαίου της Ένωσης η οποία εγγυάται την υπό ευρεία έννοια ίση μεταχείριση, δηλαδή την ίση μεταχείριση επίσης μεταξύ προσώπων του ίδιου φύλου. Αντιθέτως, η κατά τη διάταξη αυτή έννοια της «άμεσης διάκρισης λόγω φύλου» αφορά την περίπτωση στην οποία εργαζόμενοι υφίστανται, για τον λόγο ότι ανήκουν στο ανδρικό ή στο γυναικείο φύλο, μεταχείριση λιγότερο ευνοϊκή σε σχέση με άλλους εργαζομένους του αντιθέτου φύλου σε ανάλογη κατάσταση.

23 Εν προκειμένω, επίμαχη στην κύρια δίκη είναι η περίπτωση μιας γυναίκας η οποία, επειδή επέλεξε να συνταξιοδοτηθεί πρόωρα, δεν δικαιούται προσαύξηση σύνταξης λόγω μητρότητας και η οποία θεωρεί ότι, κατά τον τρόπο αυτό, υφίσταται μεταχείριση λιγότερο ευνοϊκή σε σχέση με τις γυναίκες οι οποίες, λόγω του ότι συνταξιοδοτήθηκαν στη νόμιμη ηλικία ή συνταξιοδοτήθηκαν πρόωρα για ορισμένους λόγους που προβλέπει ο νόμος, δικαιούνται την εν λόγω προσαύξηση σύνταξης.

24 Πλην όμως η οδηγία 79/7 δεν έχει εφαρμογή σε μια τέτοια περίπτωση, στο μέτρο που το κριτήριο βάσει του οποίου οι γυναίκες που εθελουσίως συνταξιοδοτούνται πρόωρα δεν τυγχάνουν της επίμαχης προσαύξησης σύνταξης λόγω μητρότητας δεν είναι το φύλο του οικείου εργαζομένου

αλλά οι όροι υπό τους οποίους αυτός έχει συνταξιοδοτηθεί, οπότε η προβαλλόμενη δυσμενής μεταχείριση δεν «βασίζεται στο φύλο». Επιπλέον, η επίμαχη περίπτωση δεν αφορά διάκριση μεταξύ ανδρών και γυναικών εργαζομένων αλλά προβαλλόμενη διάρρηξη της ίσης μεταχείρισης μεταξύ γυναικών εργαζομένων.

25 Το συμπέρασμα αυτό δεν αναιρείται από την απόφαση της 12ης Δεκεμβρίου 2019, Instituto Nacional de la Seguridad Social (Προσαύξηση σύνταξης για τις μητέρες) (C-450/18, EU:C:2019:1075), έστω και αν η υπόθεση επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση αυτή αφορούσε την ίδια εθνική ρύθμιση με την επίμαχη στην κύρια δίκη. Ειδικότερα, στην υπόθεση εκείνη, ο προσφεύγων της κύριας δίκης ήταν άνδρας εργαζόμενος ο οποίος θεωρούσε ότι υφίστατο μεταχείριση λιγότερο ευνοϊκή σε σχέση με τις γυναίκες εργαζομένους, καθόσον η επίμαχη προσαύξηση σύνταξης λόγω μητρότητας δεν του χορηγούνταν για τον λόγο ότι ανήκε στο ανδρικό φύλο. Επομένως, στην εν λόγω απόφαση, το Δικαστήριο μπόρεσε να στηρίξει τη συλλογιστική του στην οδηγία 79/7 καθόσον η κατά τα ανωτέρω προβαλλόμενη διάρρηξη της ίσης μεταχείρισης αφορούσε άνδρες εργαζομένους σε σύγκριση με γυναίκες εργαζομένους και, ως εκ τούτου, βασιζόταν στο φύλο του οικείου εργαζομένου, πράγμα που δεν συμβαίνει εν προκειμένω.

26 Υπό τις συνθήκες αυτές, πρέπει να γίνει δεκτό ότι η επίμαχη στην κύρια δίκη περίπτωση δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας 79/7.

27 Βάσει του συνόλου των ανωτέρω σκέψεων, στο υποβληθέν ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι η οδηγία 79/7 δεν έχει εφαρμογή σε εθνική ρύθμιση η οποία προβλέπει, υπέρ των γυναικών που έχουν αποκτήσει τουλάχιστον δύο βιολογικά ή θετά τέκνα, τη χορήγηση προσαύξησης σύνταξης λόγω μητρότητας σε περίπτωση συνταξιοδότησης στη νόμιμη ηλικία ή σε περίπτωση πρόωρης συνταξιοδότησης για ορισμένους λόγους που προβλέπει ο νόμος, αλλά όχι σε περίπτωση εθελούσιας πρόωρης συνταξιοδότησης της ενδιαφερομένης.

Επί των δικαστικών εξόδων

28 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (έκτο τμήμα) αποφαίνεται:

Η οδηγία 79/7/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 19ης Δεκεμβρίου 1978, περί της προοδευτικής εφαρμογής της αρχής της ίσης μεταχειρίσεως μεταξύ ανδρών και γυναικών σε θέματα κοινωνικής ασφαλίσεως, δεν έχει εφαρμογή σε εθνική ρύθμιση η οποία προβλέπει, υπέρ των γυναικών που έχουν αποκτήσει τουλάχιστον δύο βιολογικά ή θετά τέκνα, τη χορήγηση προσαύξησης σύνταξης λόγω μητρότητας σε περίπτωση συνταξιοδότησης στη νόμιμη ηλικία ή σε περίπτωση πρόωρης συνταξιοδότησης για ορισμένους λόγους που προβλέπει ο νόμος, αλλά όχι σε περίπτωση εθελούσιας πρόωρης συνταξιοδότησης της ενδιαφερομένης.

(υπογραφές)